

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Факультет ветеринарної медицини

**Кафедра терапії і клінічної діагностики
Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів
імені професора А.К. Скороходька**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Дока. факультету ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
« 05 » 06 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри гігієни тварин
і харчових продуктів
імені професора А.К. Скороходька
Протокол № 13 від 30 травня 2024 р.
Завідувач кафедри
В'ячеслав СОЛОМОН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
Наталія ГРУШАНСЬКА

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ДІЄТОЛОГІЯ ТА УТРИМАННЯ ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН»

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Галузь знань 21 – «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма – «Ветеринарна медицина»
Факультет Ветеринарної медицини

Розробники: доцент Наталія Бойко, к.вет.н., доцент Василь Поляковський,
к.вет.н., доцент

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Факультет ветеринарної медицини

Кафедра терапії і клінічної діагностики
Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів
імені професора А.К. Скороходька

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ветеринарної медицини
_____ Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ
« ____ » _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри гігієни тварин
і харчових продуктів
імені професора А.К. Скороходька
Протокол № 13 від 30 травня 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ В'ячеслав СОЛОМОН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
_____ Наталія ГРУШАНСЬКА

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДІЄТОЛОГІЯ ТА УТРИМАННЯ ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН»

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Галузь знань 21 – «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма – «Ветеринарна медицина»
Факультет Ветеринарної медицини

Розробники: доцент Наталія Бойко, к.вет.н., доцент Василь Поляковський,
к.вет.н., доцент

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Дієтологія та утримання домашніх тварин»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	«Ветеринарна медицина»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	– <small>(назва)</small>	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	–
Семестр	7	–
Лекційні заняття	16 год.	–
Практичні, семінарські заняття	–	–
Лабораторні заняття	14 год.	–
Самостійна робота	60	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2/4	–

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – розширення і поглиблення у студентів знань сучасного стану і перспектив розвитку ветеринарної дієтології і гігієни утримання домашніх тварин, наукового обґрунтування використання інноваційних методів обробки, гігієни і безпеки сировини, яка використовується для приготування кормів для тварин.

Забезпечення студентів теоретичними та практичними знаннями сучасної гігієни та санітарії для проведення комплексу ветеринарносанітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, підвищення продуктивності тварин, які утримуються в домашніх умовах та контроль за їх здоров'ям.

Завданнями дисципліни є:

- ✓ надання теоретичних та практичних знань щодо принципів годівлі домашніх тварин;
- ✓ ознайомлення з основними правилами складання раціонів для домашніх котів і собак (здорових та хворих);
- ✓ надання теоретичних і практичних знань щодо вибору промислових кормів;
- ✓ надання теоретичних і практичних знань щодо вибору натуральних кормів;
- ✓ організація санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на створення оптимального мікроклімату для тварин;
- ✓ контроль та організація заходів щодо профілактики інфекційних, інвазійних та незаразних хвороб тварин;
- ✓ дотримання правил і режимів годівлі і напування тварин з урахуванням видових, вікових і їх продуктивних особливостей;
- ✓ планування і проведення комплексних ветеринарно-санітарних, еколого-гігієнічних заходів, спрямованих на оптимізацію екологічного середовища та відтворення пошкоджених сегментів його.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **уміти:**

- ✓ вирішувати конкретні завдання з коригування дієтотерапії домашніх тварин різного віку (новонароджені, юніори, дорослі, старі), фізіологічного стану (вагітні, лактуючі), різного спрямування (службові, мисливські, кімнатно-декоративні) шляхом застосування кормів промислового виробництва і натуральних;
- ✓ досліджувати параметри мікроклімату та зовнішнього середовища в цілому, визначати показники санітарної якості води, кормів і давати

їм гігієнічну оцінку, а також володіти прийомами догляду за домашніми тваринами та застосовувати набуті знання на практиці.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Прагнення до захисту тварин і гуманного ставлення до них.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

Знати правила утримання тварин відповідно до вимог біобезпеки, біоетики та благополуччя тварин.

Розуміти перебіг фізіологічних і патологічних процесів, в організмі тварин під впливом умов утримання чи чинників довкілля.

Програмні результати навчання (ПРН):

Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.

Знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження.

Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.

Розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини.

Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

✓ повного терміну денної форми навчання;

✓ скороченого терміну денної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц.	Лаб. занят.	С.Р
1	2	3	4	5
<i>Семестр 7</i>				
<i>Змістовий модуль 1. Дієтологія домашніх тварин.</i>				
Тема 1. Дієтичне харчування домашніх тварин залежно від фізіологічних особливостей їх травної системи і фізіологічного стану	12	2	2	8
Тема 2. Дієтичне харчування домашніх тварин із використанням промислових кормів сучасних торгових марок	12	2	2	8
Тема 3. Дієтичне харчування службових та спортивних порід домашніх тварин	12	2	2	8
Тема 4. Дієтичне харчування домашніх тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороб	9	2	1	6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	45	8	7	30
<i>Змістовий модуль 2. Гігієна утримання домашніх тварин.</i>				
Тема 5. Утримання собак. Основи кінології. Дресура.	12	2	2	8
Тема 6. Утримання котів. Основи фелінології.	12	2	2	8
Тема 7. Утримання птахів. Основи орнітології.	12	2	2	8

Тема 8. Утримання гризунів та плазунів.	9	2	1	6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	8	7	30
<i>Усього годин</i>	90	16	14	60

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вибір натурального корму, його обробка та кратність згодовування у домашніх тварин різних видів	2
2.	Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності сечовивідної системи	2
3.	Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності печінки і підшлункової залози та у тварин із ознаками кахексії та ожиріння	2
4.	Підсумковий контроль	1
5.	Визначення показників якості кормів для домашніх тварин.	2
6.	Визначення показників якості води для домашніх тварин.	2
7.	Догляд за шкірою та її похідними у домашніх тварин.	2
8.	Підсумковий контроль	1

4. Теми самостійної роботи

Тижні	Назва теми	Кількість годин
1	Анатомо-фізіологічні особливості травної системи котів і собак найбільш поширених порід	4
2	Анатомо-фізіологічні особливості травної системи гризунів і птахів, які проживають у квартирних умовах	4
3	Аналіз якості промислових кормів залежно від вмісту вологи та поживності	4

4	Організація дієтичної годівлі дрібних домашніх тварин за порушення діяльності органів сечової системи	4
5	Організація дієтичної годівлі службових, мисливських, і кімнатно-декоративних порід собак	4
6	Організація дієтичної годівлі дрібних домашніх тварин за порушення діяльності серцево-судинної системи	4
7	Організація дієтотерапії для виставкових тварин	6/ із 30
8	Гігієнічні вимоги до утримання кімнатно-декоративних порід собак	4
9	Гігієнічні вимоги до кімнатного та дворового утримання собак	4
10	Гігієнічні вимоги до групового утримання службових та мисливських порід собак	4
11	Гігієнічні вимоги до кімнатного та групового утримання котів	4
12	Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та догляду за домашніми тваринами, що запобігають зниженню природної резистентності організму та продуктивності.	4
13	Гігієнічні вимоги до утримання декоративної птиці	4
14	Гігієнічні вимоги до утримання домашніх гризунів	4
15	Гігієнічні вимоги до утримання плазунів	6/ із 30

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- захист лабораторних робіт;
- модульні тести;
- екзамен.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- усне або письмове опитування;
- захист лабораторних робіт;
- реферати, есе;
- модульне тестування;
- екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2189>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Нормативні вимоги до мікроклімату приміщень для утримання сільськогосподарських тварин та їх енергоощадне обґрунтування. Методичні вказівки до лабораторних занять з дисципліни «Гігієна тварин». Навчальний посібник / Захаренко М.О., Шевченко Л.В., Михальська В.М., Поляковський В.М., Малюга Л.В., Польовий Л.В., Яремчук О.С., Польова О.Л., Романенко Т.Д., Варпіховський Р.Л. Вінниця. ВЦ «Едельвейс І К». 2011. 64 с.
2. Гігієна та годівля собак. Навчальний посібник / Захаренко М.О., Засекін Д.А., Поляковський В.М., Шевченко Л.В., Михальська В.М., Малюга Л.В., Кривенок М.Я., Панасенко Ю.О. Житомир. Видавництво «Євенок О.О». 2010. 165 с.
3. Системи утримання тварин. Навчальний посібник / Захаренко М.О., Поляковський В.М., Шевченко Л.В., Михальська В.М., Малюга Л.В., Засекін Д.А., Соломон В.В. Київ. Видавництво «Центр учбової літератури». 2016. 424 с.
4. Утримання та догляд собак / Захаренко М.О., Шевченко Л.В., Поляковський В.М., Михальська В.М., Малюга Л.В., Соломон В.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2016. 457 с.
5. Спеціальна гігієна тварин. Навчальний посібник / Поляковський В.М., Чепіль Л.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2017. 568 с.